

З А Я В А

Постійної комісії Ради Федерації профспілок України

з питань рівності прав жінок і чоловіків

Від імені профспілкової спільноти і її жіночих осередків висловлюємо обурення і категорично засуджуємо антисоціальну і антигуманну позицію Голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галини Третякової.

Пані Третякова розпочала свою діяльність на посаді Голови Комітету з проведення антисоціальних реформ і руйнування соціального захисту громадян, виходячи з позиції **«трохи дискримінувати найманого працівника»**. Кричущим антидосягненням Галини Третякової стала заява про те, що **«неякісні»** громадяни не достойні гідного життя і соціального захисту.

Під час виступу на вебінарі, що був організований Київською школою економіки у травні 2020 року, пані Третякова навела приклади **«стерилізації осіб»**, які бажають отримувати соціальну допомогу, та **«стерилізації жінок»**, у яких немає вищої освіти, та стверджувала, що найкращим офіційним курсом у галузі соціальної політики є ненадання жінкам соціальних допомог у разі, коли їхні діти (за її термінологією) будуть **«дуже низької якості»**.

Подібна позиція є неприпустимою для очільниці Комітету, який покликаний захищати права людини у соціальній сфері, законодавчо їх гарантувати та розвивати надання державою соціальних послуг.

Зазначаємо, що висловлювання Голови Комітету Галини Третякової пропагують насилля та є порушенням основних положень **Загальної Декларації прав людини**:

статті 5 – *«Ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання»* – **щодо висловлювань про стерилізацію жінок**;

пункту 2 статті 25 – *«Материнство і дитинство дають право на особливе піклування і допомогу. Всі діти, народжені у шлюбі або поза шлюбом, повинні користуватися однаковим соціальним захистом»* – **щодо висловлювань про народження дітей «дуже низької якості», які також «сідатимуть на публічні кошти»**.

Ці висловлювання також не відповідають **Конституції України**, зокрема: **статті 3** – *«Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю»*;

статті 28 – *«Кожен має право на повагу до його гідності»*.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим досліддам»;

статті 52 – *«Діти рівні у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним»*;

статті 48 – *«Кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло»* – **щодо висловлювань «хто не є захисником і годувальником – той не може відносити себе до гідного життя».**

Голова Комітету заявляє, що система має бути така: *«Ми повинні захищати не просто просту людину, а ту, яка хоче працювати, хоче захищати громаду, нашу націю»*, зазначаючи, що така позиція є її *«філософією»*. З такої заяви випливає, що непрацездатні члени нашого суспільства, зокрема особи з інвалідністю, пенсіонери, не підпадуть під захист держави. Подібні заяви грубо порушують **статтю 46** Конституції України: *«Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом»*.

Така політика не відповідає **Цілям сталого розвитку України на період до 2030 року**, які є орієнтирами для розроблення проєктів прогнозних і програмних документів, проєктів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України, зокрема:

Цілі 1: подолання бідності у всіх її проявах у всьому світі;

Цілі 5: досягнення гендерної рівності та надання рівних із чоловіками можливостей розвитку для жінок та дівчат;

Цілі 10: зменшення нерівності всередині країн та між країнами.

Також це суперечить статті 13а Конвенції з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок, що гарантує «право на сімейну допомогу» усім жінкам з дітьми й не обумовлює при цьому «якісності» отримувачів, та відповідній Загальній рекомендації однойменного Комітету ООН; зобов'язанням за Європейською соціальною хартією та іншим важливим політичним документам у галузі дотримання соціальних прав жінок і дівчат.

«Перебудова» державної соціальної політики на принципах «філософії» очільниці Комітету Верховної Ради України, який є профільним у цих питаннях, нівелює конституційне визначення держави Україна як соціальної.

Керівництво держави, що не забезпечує рівного доступу жінкам до оплачуваної праці, не забезпечує, зокрема сільським дівчатам і жінкам, оплачуваної зайнятості, яка для останніх доступна зараз на рівні 6%, не розвиває робочих місць для жінок, не може позбавляти їх соціальних допомог на дітей з міркувань їх «неякісності». Це непрофесійні і глибоко безвідповідальні заяви, реалізація яких поглибить уже наявну демографічну кризу, гендерну нерівність та наражатиме нашу країну на гостру і справедливу внутрішню і зовнішню критику.

Законом України **«Про статус народного депутата України»** (пп. 1, 2 ст. 8) визначено, що у своїй діяльності народний депутат повинен дотримуватися загальноновизнаних норм моралі; поважати честь і гідність громадян; утримуватись від дій, заяв та вчинків, що компрометують його самого, виборців, Верховну Раду України, державу.

«Неприпустимим є використання народним депутатом свого депутатського мандата всупереч загально визнаним нормам моралі, правам і свободам людини і громадянина, законним інтересам суспільства і держави».

У пункті 1 статті 24 визначено, що народний депутат зобов'язаний дбати про добробут українського народу, захищати інтереси виборців та держави.

Також звертаємо увагу на існуючу гендерну нерівність та зростання ризиків втрати соціального захисту сім'ями з дітьми.

Щодо гендерного розриву в оплаті праці, то за підсумками 2019 року, у рейтингу індексу гендерного розриву Україна займає 59-те місце серед 153 країн світу.

За інформацією Держстату, середньомісячна зарплата жінок в Україні не перевищує 80% середньомісячної зарплати чоловіків (співвідношення заробітної плати жінок і чоловіків у I кварталі 2020 року склало 78,7%). Водночас, у деяких видах економічної діяльності розрив перевищує 30%.

Жінки зазвичай працюють на нижчих посадах, ніж чоловіки та представлені у менш оплачуваних секторах економіки. Зокрема, в бюджетній сфері жінок близько 80% від загальної чисельності працівників, а заробітна плата в цій сфері залишається значно нижчою, ніж середня по економіці.

Як зазначають вітчизняні експерти, чим вища номінальна заробітна плата, тим менший відсоток жінок її отримують. Так, звіт «Жінки та чоловіки на керівних посадах в Україні: відкриті дані ЄДРПОУ», підготовлений у 2017 році в рамках проекту Програми розвитку ООН в Україні «Зміцнення бізнес-об'єднань малих і середніх підприємств», загальне співвідношення чоловіків та жінок серед керівників організацій та підприємців становить 60% проти 40%. Причому чоловік на керівній посаді в «жіночій» галузі – явище більш поширене, ніж навпаки.

Щодо соціального захисту дітей, то сім'ї ризикують потрапити у складні життєві обставини внаслідок втрати роботи членами сім'ї, інвалідності, тяжкого захворювання, насильства над дітьми, розлучення, повернення одного з батьків після відбування покарання в місцях позбавлення волі та ін.

На жаль, в існуючих нині в країні соціально-економічних умовах велика кількість українських жінок та дітей потребують соціального захисту і допомоги, які тією чи іншою мірою надаються державними та громадськими організаціями й базуються на відповідній нормативно-правовій базі.

Наразі законодавство України гарантує дитині певні права і свободи, що підтверджується такими документами, як Конституція України, Довгострокова програма поліпшення становища жінок, сім'ї, охорони материнства і дитинства, Закон України «Про попередження насильства в сім'ї», Закон України «Про охорону дитинства», Сімейний кодекс України, Концепція державної сімейної політики тощо.

Конституцією України визначено, що діти рівні у своїх правах, не допускається дискримінація їх незалежно від соціального походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним.

Крім того, 17 січня 2020 року Верховною Радою України прийнято постанову № 483-ІХ «Про стан соціального захисту дітей та невідкладні заходи,

спрямовані на захист прав дитини в Україні», якою надано низку доручень Кабінету Міністрів України та іншим центральним органам виконавчої влади, зокрема щодо захисту прав і свобод дітей, розвитку соціальних послуг для дітей та сімей з дітьми, забезпечення якісного надання таких послуг та ін.

Тому органи державної влади, органи місцевого самоврядування, заклади освіти, охорони здоров'я, соціального захисту дітей мають завчасно виявляти сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, забезпечувати профілактику сімейного неблагополуччя, здійснювати соціальний захист (соціальні послуги, соціальний супровід) таких сімей, докладати зусиль щодо мінімізації негативних впливів на такі сім'ї, а також надавати відповідну якісну допомогу.

Крім того, профспілки переконані, що жінки і діти насамперед повинні отримувати від держави належний захист та допомогу, а не критику від народних обранців щодо якості і кількості, що є неприпустимим по відношенню до жінок і дітей, які мають почесне звання громадян України.

Вважаємо, що висловлювання пані Третьякової порушують норми депутатської етики, і політик з такими поглядами не може перебувати у найвищому законодавчому органі України, тим більше не може очолювати Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

Схвалено

**Постійною комісією Ради Федерації
профспілок України з питань
рівності прав жінок і чоловіків**

19 червня 2020 року